

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	SOŠ strojnica, ul. Športová 1326, Kysucké Nové Mesto
4. Názov projektu	Zvyšovanie kompetencií žiakov v Strednej odbornej škole strojníckej.
5. Kód projektu ITMS2014+	312011ACC2
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub finančnej gramotnosti v bežnom živote -prierezové témy.
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr.Ľubica Vitková
8. Školský polrok	01.09.2022-31.01.2023
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.sossknm.sk

10.

Úvod

Pedagogický klub finančnej gramotnosti v bežnom živote – prierezové témy, je vytvorený učiteľmi všeobecno-vzdelávacích, odborných predmetov a OV, ktorí sa stretávajú s témou finančnej gramotnosti vo výučbe svojho predmetu, ako prierezovej témy.

Klub bude fungovať počas školských rokov, od septembra 2020 do januára 2023 (spolu 25 mesiacov) a jeho udržateľnosť vychádza z koncepcie nového modelu SOŠ, ktorého súčasťou sú „riešiteľské rady“ tímov pre vzdelávacie oblasti ISCED 3A, ISCED 3C a pre odborné vzdelávanie a prípravu.

Spôsob organizácie: stretnutia 2 krát do mesiaca. Dĺžka jedného stretnutia: 3 hodiny.

Varianta klubu: pedagogický klub s výstupmi.

Zameranie pedagogického klubu:

Pedagogický klub sa zameriava na rozvoj finančnej gramotnosti v rámci odborného vzdelávania a prípravy na povolanie, ako prierezovej témy a tiež matematickej gramotnosti v bežnom živote.

Cieľom realizácie aktivít pedagogického klubu je zvýšenie odborných kompetencií pedagogických zamestnancov pre ďalšie zvyšovanie úrovne finančnej gramotnosti žiakov naprieč vzdelávaním.

V rámci činnosti pedagogického klubu sa chceme zaoberať najefektívnejšími metódami a stratégiami pre rozvoj finančnej gramotnosti.

Vychádzame z identifikovaných potrieb odborného vzdelávania a prípravy v tejto oblasti, ako sú:

- prakticky používať informácie z oblasti finančnej gramotnosti- v konkrétnych situáciách,
- aplikovať vedomosti o zákonitostiach, zásadách, procesoch, normách a všeobecných pojmoch z finančnej gramotnosti v širších súvislostiach,
- monitorovať, analyzovať, plánovať, organizovať a vyhodnocovať konkrétne pracovné postupy s ohľadom na efektívnosť, finančnú náročnosť a hospodárnosť.

Finančná gramotnosť zvyšuje a pozitívne vplýva na rozvoj ďalších gramotností žiaka. Odstraňuje bezduché drilovanie od pamäťového učenia sa s porozumením.

Cieľom činnosti nášho pedagogického klubu bude vytvárať inovatívne materiály, Best Practice, OPS, zdieľať skúseností, vymieňať si názory v oblasti finančnej gramotnosti žiakov.

Ďalšie činnosti, ktoré budú realizované v rámci pedagogického klubu:

- Tvorba Best Practice,
- Prieskumno-analytická a tvorivá činnosť týkajúca sa výchovy a vzdelávania a vedúca k zlepšeniu a identifikácii OPS,
- Výmena skúseností pri aplikácii moderných vyučovacích metód,
- Výmena skúseností v oblasti medzi-predmetových vzťahov,
- Tvorba inovatívnych didaktických materiálov,
- Diskusné posedia a štúdium odbornej literatúry,

Identifikovanie problémov v rozvoji finančnej gramotnosti žiakov a možné riešenia.

Stručná anotácia

Pedagogický klub finančnej gramotnosti v bežnom živote – prierezové témy sa zaoberal nasledujúcimi témami:

- analýza odbornej literatúry,
- dobrá prax, tvorivé dielne,
- inovatívne didaktické materiály.

Kľúčové slová

Finančná gramotnosť, inovatívne metódy, Best practice, OPS.

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Zámerom nášho výstupu je popísať aktivity zrealizované učiteľmi, členmi pedagogického klubu na zasadnutiach pedagogického klubu finančnej gramotnosti v bežnom živote – prierezové témy.

Priblíženie témy:

Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie porozumenie podstate finančnej gramotnosti. Pri zaoberaní sa problematikou finančnej gramotnosti natrafíme na veľké množstvo pojmov a rôznych definícií. Finančne gramotný človek by sa mal orientovať v ich význame a použití. Národný štandard definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. PISA definuje finančnú gramotnosť ako znalosť a pochopenie finančných pojmov a rizík; sú to schopnosti, motivácia a sebadôvera využívať získané vedomosti za účelom vykonávania efektívnych rozhodnutí v celom rade finančných súvislostí s cieľom zlepšiť finančnú situáciu jednotlivca i spoločnosti, a tým im umožniť účasť na ekonomickom dianí. Ak dôjde k porozumeniu a zjednoteniu toho, čo finančná gramotnosť je, budú sa vytvárať lepšie rozhodnutia, ako ju vo vzdelávacom prostredí implementovať.

Uvedenými témami sme sa zaoberali na zasadnutiach nášho klubu.

Jadro:

Popis témy/problém

Slovenská republika sa doposiaľ zapojila do troch cyklov PISA testovania pre oblasť finančnej gramotnosti. V roku 2012 sme dosiahli výkon na úrovni 470 bodov (priemer krajín OECD bol 500), v roku 2015 to bolo 445 bodov (OECD priemer bol 489) a v roku 2018 sme dosiahli výkon na úrovni 481 bodov (OECD priemer bol 505). Vo všetkých troch cykloch testovania tak slovenskí žiaci dosiahli podpriemernú úroveň z oblasti finančnej gramotnosti. Uvedený problém je stále aktuálny a jeho riešenie nie je jednoduché a vyžaduje si systematickú a koordinovanú edukačnú prácu. Uvedenou problematikou a jej riešeniu sme sa venovali počas zasadnutí pedagogického klubu.

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

V rámci stretnutia sme diskutovali a vymieňali si dobrú prax o tom, ako by sme inovovali proces tvorby autentických úloh z oblasti finančnej gramotnosti pre našich žiakov. Zhodujeme sa na tom, že je dôležité, aby sa kládol dôraz na edukáciu žiakov v oblasti finančnej gramotnosti, a aby sa rozvíjali žiacke vedomosti aj názornými ukážkami a príkladmi z bežného, reálneho života, aby si žiaci naozaj uvedomovali dôležitosť správneho nakladania s finančnými prostriedkami.

Taktiež vďaka názornosti a prepojeniu finančnej gramotnosti s bežným životom si žiaci môžu ľahšie uvedomiť a nájsť motiváciu pre vzdelávanie sa v tejto oblasti. Preto aj vhodne zvolené didaktické hry môžu poslúžiť ako ukážky reálnych situácií, v ktorých sa môžu žiaci raz ocitnúť. Takýmto spôsobom sa nad možným problémom majú čas zamyslieť a rozvíjať nie len kľúčové kompetencie, ale aj vlastnú formu riešenia daných situácií.

Jedná sa teda o zábavné formy vzdelávania, nakoľko je pre nás dôležité žiakov vzdelávať v tejto oblasti a nie stresovať.

Didaktické hry preto odporúčame ako vhodnú metódu vyučovania finančnej gramotnosti. Učiteľ musí len vybrať vhodnú hru pre danú triedu na základe ich vedomostí a veku. Taktiež je vhodné zohľadniť správanie a počet žiakov, aby hra naozaj bola zábavnou a alternatívnou formou edukácie a nevedla k zbytočným konfliktom, vyhroteným situáciám, či nevhodnému správaniu žiakov.

Taktiež sa vždy učiteľ musí zamyslieť nad vhodnou adaptáciou danej didaktickej hry, aby naozaj spĺňala vytýčený cieľ danej hodiny. Jedna z tém je napríklad Rodinný rozpočet a jeho plán finančného hospodárenia domácnosti. Vytvorenie rodinného rozpočtu umožňuje získanie kontroly nad finančnou situáciou rodiny a zníženie rizika jej zbytočných výdavkov a prípadného zadlžovania. Pomocou rodinného rozpočtu je možné nájsť zdroje pre rezervy a úspory a pripraviť sa tak na nečakané výdavky.

Príkladom sú strategické hry, v ktorých sa žiak musí reťazovo rozhodovať a každé rozhodnutie vyvoláva novú situáciu, ktorú musí riešiť.

- Prvou úlohou je postaviť park na jednom z piatich ostrovov, ktoré si hráč postupne odomyká. Pri budovaní je nutné dávať pozor na potreby ľudí. Spokojnosť zákazníkov sa dá získať pomocou vyhliadkových terás, reštaurácii, obchodov a bezpečnostných bunkrov. Dinosauria spokojnosť záleží od veľkosti výbehu, potravy, zdravia a spoločnosti. Ďalej je dôležité starať sa o ekonomiku a manažment parku, aby všetko fungovalo správne.

Čo hra rozvíja?

Kreativitu:

Hráč môže ľubovoľne stavať a premiestňovať budovy a postaviť tak rôzne zábavné parky. Budovy sú zamerané na jedlo, toaletu, nakupovanie, ubytovanie a transport. Okrem nich môžeme využiť svoju kreativitu pri nových prvkoch. Tu máme prístup k rôznym rastlinám, skalám a manipulácii s terénom.

Manažment:

Hráč sa musí starať o svoj park a zabezpečiť spokojnosť návštevníkov. Na uspokojenie potrieb treba investovať peniaze do budov, pravekých jašterov a výskumov. Financie sú veľmi dôležité. Je nutné vedieť, ako hospodáriť, čo kúpiť, čo prediť, aké ceny nastaviť. Ďalej je dôležité dávať pozor na bezpečnosť parku. Môže sa stať, že dinosaur utečie alebo nastane búrka.

Námety na diskusiu: Zamyslite sa nad tým, ako sa herný zážitok zlepšoval s postupným učením sa všetkých mechaník. Opýtajte sa hráčov, či veria, že manažér naozajstného zábavného parku by dokázal mať v hre väčší úspech než oni.

Ako uvádzame aj v časti priblíženie témy je veľmi dôležité pre rozvoj finančnej gramotnosti pojmotvorné ukotvenie. pojmotvorné ukotvenia v odbornej literatúre. Definície finančnej matematiky a gramotnosti sa líšia a je ich viacero. V tomto pluralizme názorov sme hľadali pojmovú jednotu a na základe tejto zhody sme následne diskutovali o prioritách pre hodnotenie daných kompetencií. Finančná gramotnosť by mala byť schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Táto definícia ale nie je nikdy absolútnym stavom, ako sme diskutovali na stretnutí, ale je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska.

Finančná gramotnosť žiaka sa preto neustále vyvíja, a umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. Finančne gramotní absolventi stredných škôl by mali aspoň vo všeobecnosti chápať všetky kľúčové aspekty osobných financií. Títo absolventi budú mať istotu, že budú samostatne schopní nájsť si a použiť informácie potrebné pri špecifických finančných výzvach, ktoré budú musieť riešiť.

V rámci štúdia odbornej literatúry sme analyzovali Národný štandard finančnej gramotnosti, ktorý nám naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami by mali pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa

toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti. Absolvent strednej školy by mal byť schopný:

nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,

poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,

naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,

stanoviť si finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie,

rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,

efektívne používať finančné služby,

plniť svoje finančné záväzky,

zveľaďovať a chrániť svoj majetok,

porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,

vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,

inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,

poznať príklady úspešných jednotlivcov vo svojej plánovanej profesijnej ceste,

poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,

porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí,

orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),

orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať.

Odporúčame uvedeným výkonovým štandardom sa podrobne venovať v rámci predmetových komisií a vzdelávacích oblastí.

Dobrá prax: rozvoj finančnej gramotnosti sa dá docieľiť tvorivou prácou s projektovým zadáním.

Žiakov pred implementáciou tejto metódy upozorníme, že ich úlohou bude vypracovať referát, ktorého cieľom bude poukázať na širšie súvislosti finančnej matematiky. Referát sa by sa mal týkať financií, peňazí, bánk a prípadne aj okolia v blízkosti školy (autentické učenie) Žiaci si môžu sami navrhnúť témy, ktoré by chceli spracovať.

História vzniku peňazí

Ako fungoval výmenný systém? Viete, kedy a kde sa začali peniaze používať? Aké výhody a nevýhody má zavedenie peňazí?

Menová sústava na Slovensku v minulosti a dnes

Čím sa na Slovensku platilo v minulosti a čím dnes? Majú vaši rodičia odložené nejaké staré peniaze, ktorými sa platilo pred rokmi? Viete o tom, že peniaze majú svoje ochranné prvky a rozlišovacie znaky pre zrakovo postihnutých?

Menové sústavy iných štátov

Lokálne cennosti

Šeky a platobné karty, elektronické bankovníctvo

Prečo dnes ľudia využívajú platobné karty? Aký je rozdiel medzi debetnou a kreditnou platobnou kartou? Čo ak kartu stratíte? Používajú vaši rodičia elektronické bankovníctvo?

Žiacke referáty hodnotíme formatívne, pričom každá skupina môže svoje vystúpenie spestriť napríklad výstupom Act and Speak.

Ďalej odporúčame:

Zvýšiť vhodnými metódami samostatnosť a aktivitu žiakov pri riešení úloh,

Zdôvodniť nutnosť finančného vzdelávania ako postupu, ktorý jednotlivcovi umožňuje lepšie sa orientovať vo finančných produktoch,

Uplatniť získané poznatky v problematike zabezpečenia životných potrieb,

Umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, prostredníctvom riešenia úloh,

Používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu.

Odporúčame pokračovať v tvorivých aktivitách, ktoré majú zásadný vplyv na rozvoj finančnej gramotnosti žiakov.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Vitková Ľubica
12. Dátum	02.02.2023
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	
15. Dátum	
16. Podpis	

Pokyny k vyplneniu Písomného výstupu pedagogického klubu:

Písomný výstup zahrňuje napr. osvedčenú pedagogickú prax, analýzu s odporúčaniami, správu s odporúčaniami. Vypracováva sa jeden písomný výstup za polrok.